Toelichting Opleidingen, Opleidingsgroepen en Opleidingskenmerken voor het bo, so en vso

Voor gebruik in RIO en ROD

Toelichting bij de waardenlijsten:
- Waardenlijst Opleidingskenmerken bo, so, vso, schooljaar 2026-2027
- Waardenlijst Opleidingen en opleidingsgroepen bo, so, vso, schooljaar 2026-2027
- Waardenlijst Vakken en leergebieden, schooljaar 2026-2027
- Waardenlijst Niveaus, schooljaar 2026-2027

13 oktober 2026
versie 1.1

1. Inleiding 2
2. Uitgangspunten 3
3. Wijzigingen in schooljaar 2026/2027 4
4. Opleidingen en opleidingsgroepen in het bo en so 4
5. Opleidingen en opleidingsgroepen in het vso 6
   5.1. Opleidingen en opleidingsgroepen voor vso 7
   5.2. Combinatie opleidingsgroepen en opleidingen 7
   5.3. Opleidingen voor vso registreren en tonen in een lijst 7
   5.4. Structuur van de waardenlijst Opleidingseenheden vso 8
6. Vakken en leergebieden 8
7. Niveaus 8
8. Opleidingskenmerken 9
   8.1. Doelgroeponderwijs(vormen) 9
      8.1.1. Doelgroeponderwijs bij het basisonderwijs 9
      8.1.2. Doelgroeponderwijs bij het (voortgezet) speciaal onderwijs 10
   8.2. Pedagogische Didactische Onderwijsconcepten 12
   8.3. Doorlopende leerlijnen 12
   8.4. Bijzondere inrichting BO 13

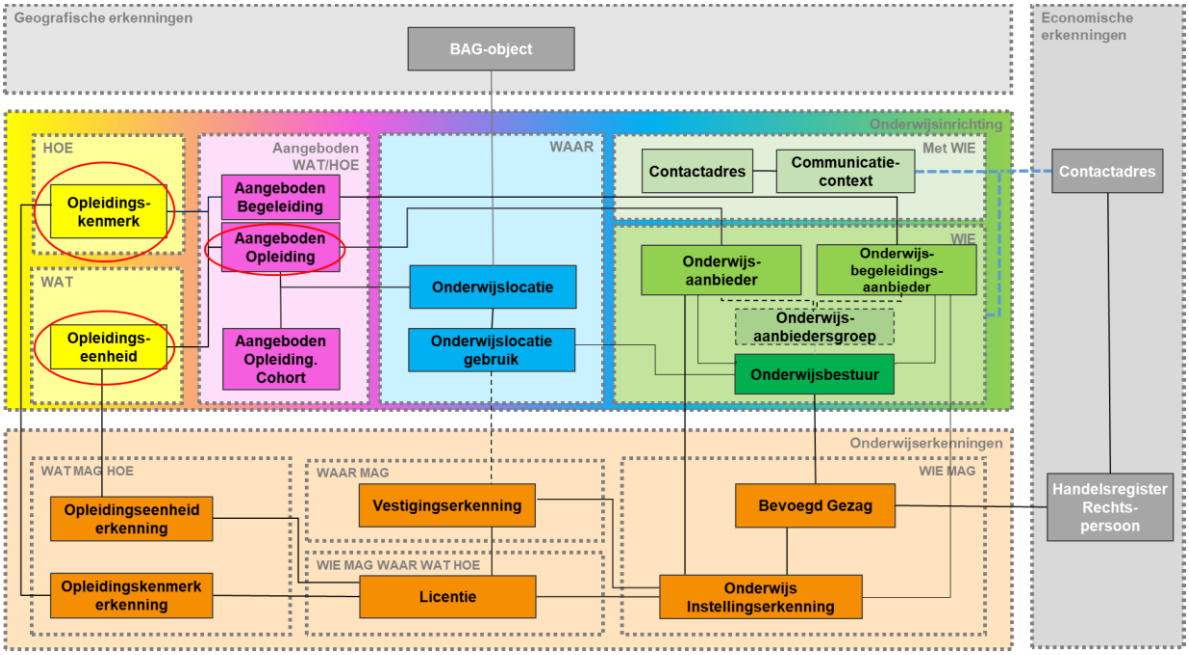
1. Inleiding

Vanaf zomer 2020 hebben de teams van DUO betrokken bij RIO en bij ROD[1] samen met de PO-Raad, diverse vertegenwoordigers van onderwijsbesturen en Kennisnet in een aantal iteraties toegewerkt naar een indeling van de opleidingseenheden (het WAT) en de opleidingskenmerken (het HOE) in de onderwijsinrichting ("het geel" in het RIO Canonieke model) voor het po (bo, so, vso) en hoe deze entiteiten zijn verbonden met de onderwijserkenningen ("het zandkleurige" in het RIO Canonieke model).
Dit gebeurde mede op basis van meerdere consultatiesessies en enquêtes met vertegenwoordigers uit het bo en so/vso (alle clusters) en een maandelijkse afstemming met de Inspectie van het Onderwijs.

De contouren van de indeling zijn trapsgewijs steeds helderder geworden en hebben geleid tot een definitieve versie van een RIO canoniek informatiemodel voor zowel bo als voor so/vso. Hierin is een overkoepelende structuur voor de WAT- en HOE-onderdelen in het Onderwijsinrichting-deel uitgewerkt en gerelateerd aan de opleidingserkenningen in het Onderwijserkenningen-deel. Zowel RIO als ROD kunnen hierop de benodigde processen baseren[2].

De precieze uitwerking ervan is in de canonieke modellen voor resp. bo en so/vso gepubliceerd op Edustandaard[3]. Omdat de canonieke modellen een basisstructuur aangeven was het bovendien noodzakelijk om de invulling van die structuur (de waardenlijsten opleidingseenheden en opleidingskenmerken) verder uit te werken en de versies van die waardenlijsten voor zowel RIO als ROD expliciet te maken. Ook hier zijn de diverse afstemmingen en consultaties intensief voor gebruikt.

In deze toelichting wordt ingegaan op de keuzes en overwegingen die hebben geleid tot de keuzes voor de invulling van de waardenlijsten. De waardenlijsten zelf zijn ook gepubliceerd op Edustandaard en worden beheerd door de Beheergroep Waardenlijst RIO[4]. In het RIO Canonieke model gaat het dan om de rood omcirkelde onderdelen.

[1] ROD staat voor *Register Onderwijsdeelnemers*
[2] Uitleg over het informatiemodel is te vinden op: https://www.rio-onderwijs.nl/informatiemodel-en-begrippen
[3] De laatst vastgestelde versie is te vinden op: https://www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/waardenlijsten-rio-po. Concepten voor een volgend schooljaar zijn onderaan die pagina te selecteren en in te zien.
[4] https://www.edustandaard.nl/standaard_werkgroepen/beheergroep-waardenlijsten-rio/

2. Uitgangspunten

Voor het opstellen van de modellen en de waardenlijsten zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

1. Opleidingseenheden en Opleidingskenmerken die in RIO worden gehanteerd moeten herleidbaar zijn tot de indeling die in ROD wordt gehanteerd voor opleidingen en opleidingskenmerken en vice versa. Herleidbaar betekent dat de overkoepelende structuur hetzelfde is, maar verschillen in fijnmazigheid waarin die structuur is uitgewerkt zijn toegestaan. **NB dit principe gaat echter door de register wet- en regelgeving die is vastgesteld voor ROD (in het besluit en de regeling) niet altijd op.**
2. Opleidingseenheden hebben in RIO een eigen opleidingseenheidcode (4 cijfers-O-4 cijfers). Deze code kan zowel aan opleidingen, opleidingsgroepen als aan andere niveaus van opleidingseenheden (vakken bijvoorbeeld) worden gekoppeld. Voor ROD wordt in indien relevant voor de inschrijving de erkendeopleidingscode gehanteerd, de code die direct gerelateerd is aan de opleidingserkenning.
3. Opleidingseenheden in RIO moeten in het po een relatie hebben met een opleidingserkenning. Die relatie mag rechtstreeks zijn, of via een bovenliggende groep.
4. Opleidingskenmerken kunnen een relatie hebben met een opleidingskenmerkerkenning, maar dit is geen verplichting. NB voor opleidingskenmerken van het type Doelgroeponderwijs is deze relatie verplicht in het so/vso en grotendeels verplicht voor het bo.
5. De indeling die wordt gehanteerd in ROD is ten behoeve van meerdere processen zowel bij DUO als bij partijen die gegevens uit ROD krijgen. De indeling wordt dus niet alleen bepaald door de informatiebehoefte van het proces Bekostiging.
   NB Onderkend wordt dat het gebruik van de gegevens die met ROD worden ingewonnen veel breder is en beter kan worden gefaciliteerd als in ROD deze gegevens al worden ingewonnen en daarna beschikbaar komen. Dit scheelt in een later stadium veel extra administratieve en procedurele handelingen bij alle betrokken partijen (ondersteunend aan het bredere overheidsprincipe: "eenmalig inwinnen en meervoudig gebruik" en het gezamenlijk streven in het onderwijs naar "verlaging administratieve lastendruk"). **NB dit principe gaat echter door de register wet- en regelgeving die is vastgesteld voor ROD (in het besluit en de regeling) niet altijd op.**
6. De naamgeving en indeling voor RIO wordt bepaald en vastgesteld door de beheergroep waardenlijsten RIO[5]. Deze naamgeving en indeling moet worden overgenomen in het RIO Register voor het Onderwijsinrichting-deel[6]. Naamgeving in ROD wordt bepaald door de wet- en regelgeving.

Inrichting RIO
In het RIO-register is voor het po-onderwijs reeds rekening gehouden met het toekennen van eigen codes voor opleidingseenheden (de zogeheten O-codes, xxxxOxxxx) en de uitwisseling van deze codes is ook onderdeel van de raadpleegservices.

Inrichting ROD
Opleidingseenheden worden in ROD via de erkendeopleidingscode ingewonnen. De toegestane waarden komen niet 1-op-1 overeen met de opleidingseenheden in RIO.

Ten aanzien van opleidingskenmerken geldt, dat ze ook in het besluit en de regeling van ROD moeten worden opgenomen. Niet elk opleidingskenmerk dat in RIO wordt geregistreerd zal in ROD mogen worden ingewonnen. Met name de onderbouwing vwb de privacy is hierbij leidend (is er voldoende doelbinding of wettelijke redenen om een opleidingskenmerk te mogen inwinnen op leerlingniveau).

[5] In de beheergroep komen vertegenwoordigers te zitten uit het onderwijsveld, PO-Raad, VO-raad, SLO, DUO (o.a. RIO team en VZP), OCW, Kennisnet en de Inspectie van het Onderwijs. Zij bepalen gezamenlijk de inhoud van de waardenlijsten daarbij rekening houdend met verschillende invalshoeken en vereisten.
[6] Registratie van de waardenlijsten in RIO wordt gedaan door DUO-SSG.

3. Wijzigingen in schooljaar 2026/2027

De opleidingskenmerken voor het bo, so en vso zijn ongewijzigd gebleven.

Voor het vso zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd in de *waardenlijst Opleidingen en opleidingsgroepen bo, so, vso*:

VSO

Vervallen vavo-opleidingen

~~vwo-gymnasium vavo~~	~~4021~~	~~1002O2254~~	1	2	3	4	5	6	opleiding
~~vwo-atheneum vavo~~	~~4011~~	~~1002O2249~~	1	2	3	4	5	6	opleiding
~~havo vavo~~	~~4031~~	~~1002O2259~~	1	2	3	4	5		opleiding
~~vmbo-tl vavo~~	~~4040~~	~~1002O2263~~	1	2	3	4			opleiding

Nieuwe vavo-opleidingen (vervangen bovenstaande)

vmbo-tl/mavo vavo onderbouw	4070		1	2	3	4			opleiding
vmbo-tl/mavo vavo bovenbouw	4071		1	2	3	4			opleiding
havo vavo onderbouw	4074		1	2	3				opleiding
havo vavo bovenbouw	4075					4	5		opleiding
vwo-atheneum vavo onderbouw	4076		1	2	3				opleiding
vwo-atheneum vavo bovenbouw	4077					4	5	6	opleiding
vwo-gymnasium vavo onderbouw	4078		1	2	3				opleiding
vwo-gymnasium vavo bovenbouw	4079					4	5	6	opleiding

Nieuw toegevoegde opleidngsgroep

voortgezet speciaal onderwijs	1000O0005	**Niveau 0**
Naamwijziging opleidingsgroep		
voortgezet onderwijs (vso)	1000O0014	**Niveau 1**

Opleidingen in het bo en so zijn ongewijzigd gebleven.

4. Opleidingen en opleidingsgroepen in het bo en so

Zie voor schooljaar 2026-2027:
Waardenlijst Opleidingseenheden bo-so-vso, schooljaar 2026-2027 v1.0 (te vinden op: https://www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/waardenlijsten-rio-po/waardenlijsten-rio-po-schooljaar-2026-2027/)

Opleidingen en opleidingsgroepen worden samen met opleidingsfasen en vakken (opleidingsonderdelen) aangeduid als opleidingseenheden.

Toelichting:

- Basisscholen kunnen te maken hebben met leerlingen die omdat ze bijvoorbeeld net in Nederland zijn, de Nederlandse taal niet machtig zijn. Deze populatie krijgt dan eerst een eigen vorm van onderwijs wat door LOWAN[7] nieuwkomersonderwijs is genoemd. Die aanduiding is echter verwarrend vanwege de vermeende associatie met nieuwkomersbekostiging. Niet alle nieuwkomers hoeven dit type onderwijs te volgen (er zijn nieuwkomers die de Nederlandse taal al machtig zijn). Bovendien kan dit type onderwijs ook gegeven worden aan kinderen die volgens de bekostigingsregels geen nieuwkomer (meer) zijn maar wel deze opleiding nodig hebben om te kunnen instromen in het reguliere basisonderwijs. Een aanduiding die meer gericht is op het type onderwijs en niet op de doelgroep werd daarom wenselijk geacht. De nieuwe aanduiding **eerste onderwijs anderstaligen** is door de Inspectie van het Onderwijs voorgesteld en past beter bij wat dit onderwijs inhoudt. Het wordt alom gezien als een aparte opleiding die qua te verwerven competenties en doelen duidelijk afwijkt van het reguliere basisonderwijs. In feite is **eerste onderwijs anderstaligen** een opstap naar het reguliere basisonderwijs en

[7] https://www.lowan.nl/po/

wordt het ook wel beschouwd als een soort van doorlopende leerlijn. Het kunnen onderscheiden van eerste onderwijs anderstaligen als eigen opleiding in RIO en ROD is een brede wens. Omdat elke basisschool op basis van haar licentie dit type onderwijs mag geven zijn zowel basisonderwijs als eerste onderwijs anderstaligen in het RIO canonieke model als BOgroep (in het "geel") gerelateerd aan de BOopleidingserkenning (in het "zandkleurige deel"). De keuze om deze opleidingseenheid in RIO te registreren hangt samen met de volgende overwegingen:

  - Wordt het aanbod op een aparte locatie aangeboden en verzorgd?
  - Indien het aanbod op een locatie wordt verzorgd waar ook regulier basisonderwijs wordt verzorgd, wordt dit dan uitgevoerd in 1 of meerdere aparte groepen (zitten de eoa-leerlingen voor het grootste deel van hun onderwijstijd in die groep?).
  - Is de school specifiek aangewezen als de aanbieder van dit type onderwijs (aanwijzen kan in het kader van een samenwerkingsverband geschieden, door de gemeente, regio etc.)?
  - Doet de school aan een bepaalde vorm van werving (actief dan wel passief) om leerlingen voor dit type onderwijs te laten inschrijven? NB passieve werving hangt samen met het punt hierboven.
  - In alle andere gevallen waarin er incidenteel anderstalige leerlingen zich inschrijven bij een school en waarvoor de school een passend aanbod gaat verzorgen, is de noodzaak om dit aanbod in RIO te registreren meestal niet nodig.

- In ROD mag **eerste onderwijs anderstaligen** nog niet worden ingewonnen omdat het niet in het besluit van ROD is geregeld. Afstemming hierover vindt plaats tussen de belangrijkste stakeholders (Inspectie, onderwijsveld) en OCW. Er wordt bij de inschrijving in ROD tot anders wordt besloten de erkende opleidingscode "bo" voor beide types onderwijs gehanteerd.
- Voor zowel registratie in RIO als ROD is door onderwijsinstellingen de wens geuit om een **verkorte lijst van opleidingen** te gaan hanteren voor het vso-vervolgonderwijs die zij willen gebruiken voor het aanbod in RIO alsmede ook in hun LAS als het gaat om de te maken keuze voor de inschrijving. Het vso-vervolgonderwijs is inhoudelijk vergelijkbaar met het vo-onderwijs en kent derhalve ook dezelfde erkenningen via de erkendeopleidingscodes. Echter in het vso zijn bepaalde opleidingen helemaal niet mogelijk en zouden derhalve dan ook niet zichtbaar hoeven te zijn in het gebruik (kan alleen maar fouten opleveren). Voor het vervolgonderwijs is in de *Waardenlijst Opleidingseenheden bo-so-vo* gefilterd op deze vo-opleidingen wat geresulteerd heeft in een reductie van meer dan 100 opleidingen. OCW heeft besloten de vso-vervolgonderwijs opleidingen in een eigen codetabel 1b te plaatsen en die formeel vanaf schooljaar 2021-2022 te publiceren in de Staatscourant.
- Voor het vastleggen van **vervolgonderwijs in RIO** is door het onderwijs aangegeven dat zij de keuze willen hebben om dat te doen op het niveau van opleidingsgroep dan wel individuele opleidingen en zelfs een combinatie daarvan. Dit wordt in RIO nu zo ondersteund. Gevolg hiervan is wel dat vso-instellingen hun aanbod op verschillende aggregatieniveaus zullen gaan vastleggen. Toekomstig gebruik van RIO en eisen die daarin aan de gegevens worden gesteld kunnen mogelijk weer verandering brengen in deze registratiewijze. Zie verder de bijlage waarin de achterliggende overwegingen verder zijn uitgewerkt.
  Voor **ROD** blijft zoals gezegd het vastleggen van de gevolgde opleiding verplicht (via de erkendeopleidingscode, voorheen de elementcode).
- Bij opleidingseenheden in het vso werd de term **uitstroomprofiel** gehanteerd**.** Een uitstroomprofiel is in feite een groep van opleidingseenheden (opleidingsgroep in RIO-terminologie). Deze term wordt vaak verward met de term **uitstroomrichting**. Uitstroomrichting is datgene waarvan men verwacht waar een leerling aan het eind van zijn vso-onderwijsperiode terecht zal komen. De uitstroomrichting wordt niet vastgelegd in RIO of ROD (wel in het OPP). Uitstroomprofiel is in de RIO-context is dus een aanduiding voor een opleidingsgroep en kan voor het registreren van het eigen onderwijsaanbod gekozen worden. Binnen die opleidingsgroep is een nadere indeling van opleidingen en/of opleidingsgroepen aan de orde. Elk niveau in die indeling krijgt in RIO zijn eigen O-code (opleidingseenheidcode). Voor de inwinning in ROD is echter het niveau van opleidingen alleen relevant; de opleidingen die zijn gerelateerd aan een erkenning (voor **vervolgonderwijs** zijn dat de erkendeopleidingscodes. De opleidingsgroepen **arbeidsmarkt** en **dagbesteding** hebben vergelijkbaar met het vso-vervolgonderwijs ook eigen erkendeopleidingscode die te gebruiken is voor de inschrijving in ROD (voorlopig is alleen de opleidingsgroep nu toegestaan voor inwinning in ROD, niet de onderliggende opleidingen, hoewel daar wel door het onderwijsveld en de Inspectie een sterke wens voor is geuit).

- **Aanvullende wens tav verwerking in LAS tav vervolgonderwijs:** het aanbod in RIO zou in de LAS de contouren moeten bieden voor het gebruiken van het aanbod bij in ieder geval de inschrijving in ROD. Heb je in RIO bij een vso-onderwijsaanbieder icm met een onderwijslocatie aangegeven dat je *vmbo-bb bovenbouw* aanbiedt (opleidingsgroep), dan moet de LAS alleen maar die erkende opleidingen (met hun gerelateerde erkendeopleidingscodes) tonen bij de keuze voor een inschrijving.
- Vanuit Inspectie en onderwijsinstellingen is de wens geuit om rekening te houden in het tonen van het aanbod met **entree-opleidingen of de voorbereiding daarop** in het vso. Dit heeft geresulteerd in de volgende indeling van het uitstroomprofiel vso-arbeidsmarkt (deze indeling hanteert de Inspectie in de opbrengstenuitvraag):
    - Arbeidsmarkt - beschutte arbeid
      Het onderscheid dagbesteding en arbeidsmarktgericht met uitstroom naar beschut werk is volgens scholen vaak lastig te maken. Ook in het doelgroepenmodel zit overlap tussen de twee. NB Belangrijk verschil tussen beschut werk en dagbesteding is dat het bij beschut werk altijd gaat om een dienstbetrekking en bij dagbesteding nooit. De doelgroep voor beschut werk bestaat uit mensen met arbeidsvermogen, die dus loonvormende arbeid kunnen verrichten.
      KENMERK Mensen ontvangen loon en het beschut werk in deze vorm is uitsluitend mogelijk met een positief advies beschut werk van het UWV.
    - Arbeidsmarkt - vrij bedrijf
      Arbeidsgericht met uitstroom naar werk in vrij bedrijf (al dan niet met branchegerichte certificaten)
    - Arbeidsmarkt - uitstroom naar entree
      Hier volgt de leerling een opleiding/programma van het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel, gericht op de entree-opleiding van een mbo-instelling als beoogd uitstroomperspectief.
    - Arbeidsmarkt - entree (binnen vso)
      Hier volgt de leerling binnen het vso de entree-opleiding. De vso-school heeft daartoe een samenwerking met een mbo-instelling en leidt de leerling op voor entree mede onder verantwoordelijkheid van die instelling. Examinering voor entree door de mbo-instelling is vergelijkbaar met extraneus-examinering voor vmbo-havo-vwo in samenwerking met een vo-instelling.
- Bij **gji's/jji's** zijn er ook leerlingen die reeds de **entree-opleiding** in het mbo volgen of zelfs een **MBO1- of MBO2-opleiding**. Dit kan nu echter niet bij de inschrijving in ROD weergegeven worden. Instellingen kiezen dan maar een vmbo-opleiding die "in de buurt" komt. Dit punt is geadresseerd maar is nog niet gehonoreerd in het besluit en de regeling van ROD.

5. Opleidingen en opleidingsgroepen in het vso

Leerlingen in het uitstroomprofiel vervolgonderwijs van het voortgezet speciaal onderwijs volgen een opleiding die is gericht op examinering in het reguliere voortgezet onderwijs om daarna een vervolgopleiding te starten. In het Register Onderwijsdeelnemers (ROD) wordt bij deze leerlingen een opleiding geregistreerd die erkend wordt door middel van een erkendeopleidingscode. Deze erkendeopleidingscodes zijn grotendeels gelijk aan die in het vo worden gehanteerd.
De lijst van erkende opleidingen voor het vo bevat echter meer dan 225 eenheden terwijl er daarvan veel minder opleidingen van toepassing zijn voor het vso (iets meer dan 100). Dit pleit ervoor om een aparte subset te gaan hanteren voor het vso, een eigen vso-vervolgonderwijs-opleidingenlijst. Deze wens is door OCW gehonoreerd wat heeft geresulteerd in een eigen codetabel 1b in de Officiële Publicatie van de regeling en de codetabellen die voor het eerst voor schooljaar 2021-2022 zijn gepubliceerd in de Staatscourant[8].
Inhoudelijk zijn de opleidingen die daarin staan identiek als voor het vo (dezelfde eindtermen, competenties en vaardigheden), de vso-leerling doet hetzelfde examen als de vo-leerling.

Daarnaast kent het vso opleidingen die vallen onder het uitstroomprofiel Arbeidsmarkt, die gericht zijn op het verwerven van competenties nodig voor de uitstroom naar baan bij een organisatie/bedrijf als ook opleidingen gericht op de aansluiting met het mbo (entree). Als laatste onderkent men opleidingen die vallen onder het uitstroomprofiel Dagbesteding, die gericht zijn op het verwerven van competenties op diverse niveaus van zelfredzaamheid.

[8] De laatste versie van de codetabellen van 2026 zien hier te vinden: https://wetten.overheid.nl/BWBR0048579/2026-08-01/0

5.1. Opleidingen en opleidingsgroepen voor vso

Ten opzichte van de Codetabel 1a met erkende opleidingen voor het vo zijn voor het vso-vervolgonderwijs opleidingen met de volgende kenmerken eruit gefilterd (en ze zijn zo te vinden in Codetabel 1b):

- Opleidingen behorend tot:
    - European Secondary School
    - International Baccalaureate
    - Praktijkonderwijs
- Opleidingen met lwoo
- Combinatieprofielen in het vmbo-gl/kb/bb
- en een aantal vavo-uitbestedingscodes

Deze opleidingen mogen niet worden aangeboden en verzorgd in het vso.

Hierdoor blijven samen met de opleidingen vallend onder Arbeidsmarkt en Dagbesteding uiteindelijk iets meer dan 100 opleidingen die voor het vso relevant zijn over (dwz kunnen en mogen voorkomen). De vo-opleidingen die in het vso zijn toegestaan zijn gerelateerd aan een erkendeopleidingscode die identiek is aan de corresponderende erkende opleiding in het vo. Al deze opleidingen (incl. de vavo-uitbestedingscodes) zijn relevant of zelfs noodzakelijk voor het vso-vervolgonderwijs voor de inschrijving in ROD.
De opleidingen die binnen Arbeidsmarkt en Dagbesteding vallen zijn erkend onder een eigen opleidingsgroep.

5.2. Combinatie opleidingsgroepen en opleidingen

Na consultatie van diverse instellingen over op welk niveau men opleidingseenheden in RIO zou willen registreren, is duidelijk geworden dat een mix van opleidingsgroepen en opleidingen het beste past. Al naar gelang de context wil men opleidingseenheden vastleggen op opleidingsgroep bijv. bij een breed aanbod (denk aan dat van gji's, gesloten jeugdzorginstellingen, of jji's, justitiële jeugdinstellingen) dan wel op opleiding (bijv. een onderwijslocatie helemaal gericht op een of twee bovenbouwprofielen van vmbo-bb en -kb). De waardenlijst waaruit gekozen moet worden in RIO bevat dus meerdere niveaus door elkaar heen.
In het vo was in het kader van RIO ook al een opzet gemaakt voor een hiërarchische indeling (die nog niet in de praktijk is toegepast). Die opzet werd voor het vso als te fijnmazig geacht dat wil zeggen dat er te veel niveaus in de hiërarchie zijn. Daarom is voor het vso een eigen hiërarchie van opleidingsgroepen opgesteld die beter past bij de wensen en behoeften van het onderwijsveld. Deze indeling wordt overigens nu ook op het vo toegepast.

5.3. Opleidingen voor vso registreren en tonen in een lijst

Op welke manier kan je de lijst van opleidingen voor het vso nu het beste indelen om een goede weergave van het onderwijsaanbod van een onderwijsaanbieder in RIO te bewerkstelligen en daaruit te kunnen selecteren? Uiteindelijk moet het vso-medewerkers ook zo makkelijk mogelijk gemaakt worden om in hun LAS de ROD-registraties te doen.

Voor het tonen van het aanbod in RIO is zoals gezegd door het onderwijsveld als wens geuit om zelf een keuze te kunnen maken op welk aggregatieniveau men het opleidingsaanbod wil registreren en tonen. De vso-waardenlijst bevat derhalve een mix van opleidingsgroepen en opleidingen.
Er is een gelaagde lijst met hiërarchische indeling opgesteld. Bovendien is er een aparte versie van de waardenlijst gemaakt waarin een mapping is opgenomen tussen de gehanteerde niveaus in het aanbod in RIO en de erkende opleidingscodes die nodig zijn voor ROD. Die kan gehanteerd worden door bijv. de leveranciers om het aanbod dat uit RIO komt om te zetten in opleidingen waarop ingeschreven kan worden in ROD.

De vso-lijst kent een eendimensionale, hiërarchische indeling van opleidingsgroepen en opleidingen. Hierbij is het aantal mogelijke hiërarchische lagen zoveel mogelijk ingeperkt om het overzichtelijk te houden voor de gebruiker/beheerder.
Afhankelijk van de toepassing kan de hiërarchische indeling gebruikt worden voor intelligente toepassingen tbv registratie en publicatie, maar kan het ook verwerkt worden als een platte lijst. Dit laatste zal in de invoerschermen van RIO het geval zijn. Daarin wordt echter wel op basis van

zoeken op tekst een mogelijkheid geboden om de totale lijst snel in te perken en de juiste opleidingen cq opleidingsgroep te selecteren.

5.4. Structuur van de waardenlijst Opleidingseenheden vso

De uitkomst van de consultatie is de lijst zoals die in werkblad *Opleidingseenheden vso volledig* van de *Waardenlijst Opleidingseenheden bo-so-vso* is weergegeven.

Alle opleidingsgroepen en opleidingen kunnen in RIO gekozen worden bij het vastleggen van aangeboden opleidingen. Voor de duidelijkheid zijn alle Opleidingsgroepen (licht)groen gearceerd. Op het hoogste niveau in de hiërarchie (kolom c) zijn er drie opleidingsgroepen die overeenkomen met de huidige 3 uitstroomprofielen van het vso. Daaronder kunnen er direct individuele opleidingen komen (alle onderbouw-opleidingen bijv. omdat die niet verder zijn te aggregeren) of weer andere opleidingsgroepen (bijv. havo bovenbouw). Merk op dat bepaalde opleidingsgroepen weer verder uiteen kunnen vallen in onderliggende opleidingsgroepen. Vmbo-bb bovenbouw bijv. waarbij elk bovenbouw-profiel een eigen opleidingsgroep vormt.

Elke opleidingseenheid in RIO krijgt uiteindelijk zijn eigen opleidingseenheidcode (4 cijfers-O-4 cijfers, ofwel de O-code). Hiermee wordt net als bij onderwijsaanbieder en onderwijslocatie een knip gemaakt met de erkende opleidingen waardoor meer flexibiliteit ontstaat bij de gewenste indelingen in de onderwijsinrichting tov van de erkende opleidingen. Via relaties zijn die entiteiten wel weer aan elkaar gerelateerd. Deze aanvulling is gemaakt met het oog op toekomstige toepassingen. Er zijn opleidingsgroepen die zelf geen erkendeopleidingscode hebben maar zo wel uniek geïdentificeerd kunnen worden.

Uiteindelijk zal er in het LAS namelijk wel een keuze voor een opleiding (bij vervolgonderwijs is die 1-op-1 gerelateerd aan een erkendeopleidingscode) gemaakt moeten worden tbv de inschrijving in ROD. De waardenlijst verschaft hiervoor de afleidingsregels. De relatie RIO opleidingseenheden en erkende opleidingscodes is 1:n voor vervolgonderwijs en n:1 voor arbeidsmarkt en dagbesteding.

Tenslotte is aan de waardenlijst nog een aantal kolommen toegevoegd die als attributen gebruikt kunnen worden nl. uitstroomprofiel, leerfase, onderwijsrichting, type opleidingseenheid en traject/route. Op basis van de informatie die in die kolommen per opleidingseenheid gegeven wordt kan men in toepassingen ervoor kiezen om hiervan gebruik te maken.

6. Vakken en leergebieden

Zie voor schooljaar 2026-2027:
Waardenlijst Vakken en leergebieden po en vo, schooljaar 2026-2027 v1.0 en de
(te vinden op: https://www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/waardenlijsten-rio-po/waardenlijsten-rio-po-schooljaar-2026-2027/)

Opleidingen en opleidingsgroepen worden samen met opleidingsfasen en vakken (opleidingsonderdelen) aangeduid als opleidingseenheden.

Zie het document *Toelichting vakken en leergebieden vo en po, schooljaar 2026-2027* (onder de bovenstaande link) voor verdere uitleg.

7. Niveaus

Zie voor schooljaar 2026-2027:
Waardenlijst Niveaus, schooljaar 2026-2027 v.0.9
(te vinden op: https://www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/waardenlijsten-rio-po/waardenlijsten-rio-po-schooljaar-2026-2027/)

Zie het document *Toelichting Niveaus, schooljaar 2026-2027* (onder de bovenstaande link) voor verdere uitleg.

8. Opleidingskenmerken

Zie voor schooljaar 2026-2027:
Waardenlijst Opleidingskenmerken bo, so, vso, schooljaar 2026-2027 v1.0 (te vinden op: https://www.edustandaard.nl/standaard_afspraken/waardenlijsten-rio-po/waardenlijsten-rio-po-schooljaar-2026-2027/)

Voor de Opleidingskenmerken maken we een onderscheid tussen de volgende soorten:

- **Doelgroeponderwijs(vormen)**. Dit kenmerk heeft grotendeels een juridisch karakter (gekoppeld aan wetgeving, erkenningen en licenties, met bekostigingsconsequenties) en is verplicht bij het registreren van de Aangeboden opleiding in RIO en deels verplicht bij de inschrijving in ROD (als afdeling resp. soort onderwijs of afgeleid van de licentie).
- **Pedagogische Didactische Onderwijsconcepten.** Dit kenmerk heeft geen juridisch karakter (in de huidige waardenlijst geldt dat geen enkel concept formeel door OCW erkend wordt).
- **Doorlopende leerlijnen.** Dit kenmerk heeft weliswaar vaak een juridisch karakter (er is een beschikking of licentie nodig), maar dat is niet altijd het geval.
- **Bijzondere inrichting.** Onderwijsvormen die niet in de andere categorieën inhoudelijk zijn onder te brengen. Het gaat om onderwijsvormen die een verrijking cq aanvulling op het curriculum vormen.

Uitgangspunt was dat de waardenlijsten van de opleidingskenmerken voor zowel RIO als ROD identiek zijn. Dat is uitgangspunt is door OCW in het besluit en de regeling van ROD niet altijd gehonoreerd.

8.1. Doelgroeponderwijs(vormen)

Vanwege de verschillende behandeling van doelgroeponderwijs van het basisonderwijs enerzijds en het (voortgezet) speciaal onderwijs anderzijds in RIO is dit uitgewerkt in twee tabellen.
De indeling van het doelgroepenmodel[9] gericht op so/vso is gerelateerd aan de doelgroeponderwijsvormen die in RIO worden gehanteerd. Aangezien het doelgroepenmodel in bewerking is, kan dit op termijn leiden tot een andere indeling.

In het besluit en de regeling van ROD is de indeling die in RIO wordt toegepast niet gehonoreerd zowel niet qua naamgeving als (deels) in de toegestane waarden:

- In ROD is *afdeling* de aanduiding in het bo voor *doelgroeponderwijs*. Daarnaast worden bepaalde doelgroeponderwijsvormen in het bo in ROD op een andere manier vastgelegd nl. afgeleid van de licentie.
- In ROD is *soort onderwijs* de aanduiding in het so/vso voor *doelgroeponderwijs.*
- In ROD zijn niet alle waarden toegestaan om in te winnen bij de inschrijving van een leerling.
- In ROD worden Pilots/Experimenten als aparte categorie onderscheiden. In RIO kennen we die categorie niet maar zijn de opleidingskenmerken die als Pilot/Experiment zijn aangewezen door OCW in de "inhoudelijke" categorie ondergebracht maar via een toevoeging in de naam wordt wel duidelijk dat het om een "OCW-Experiment" gaat. Als de experimentfase eindigt en het kenmerk wordt blijvend dan verplaatsen naar een andere categorie in RIO niet nodig maar alleen een naam aanpassing.

8.1.1. Doelgroeponderwijs bij het basisonderwijs

Te gebruiken bij Opleidingseenheid (bo)	**Doelgroeponderwijsvorm in RIO**	**Afdeling in ROD (toegestane waarden)**
basisonderwijs	Regulier basisonderwijs	BO
basisonderwijs	Europees basisonderwijs	EUROPESE_SCHOOL
basisonderwijs	Internationaal georiënteerd	IGBO

[9] https://gespecialiseerdonderwijs.nl/expertgroep/landelijk-doelgroepenmodel/

	basisonderwijs	
basisonderwijs	Speciaal basisonderwijs	SBO (NB wordt via de licentie op niveau vestigingserkenning ingewonnen)
basisonderwijs	Basisonderwijs aan varende kinderen	VK
basisonderwijs	Tijdelijke nieuwkomersvoorziening	TIJDELIJKE_NIEUWKOMERSVOORZIENING
basisonderwijs	Regulier basisonderwijs	BO

Toelichting:

- Er mag in **RIO** altijd maar 1 Doelgroeponderwijsvorm gekozen worden bij een Aangeboden Opleiding.
- Registratie van Doelgroeponderwijsvormen bij inschrijvingen geschiedt in **ROD** niet op het niveau van de opleiding maar via Afdeling of afgeleid van de afgegeven licentie.
- De toevoeging **OCW-Experiment** geeft aan dat deze vorm van onderwijs door OCW als pilot/experiment is aangemerkt en dat deelnemende scholen een beschikking hiervoor moeten hebben om aan dit experiment mee te doen. Als leerlingen onderwijs volgen waarop het kenmerk van toepassing is, dat is dit een verplicht gegeven om in ROD te worden geregistreerd.
- Er is voor **eerste onderwijs anderstaligen** (nu nog) geen relatie met een licentie/erkenning, iets wat een vereiste is voor deze waardenlijst (zie uitgangspunten). Als voor de *opleidingseenheid* **eerste onderwijs anderstaligen** gekozen is, dan is als *doelgroeponderwijsvorm* in RIO alleen maar **regulier basisonderwijs** te kiezen in de registratie.

8.1.2. Doelgroeponderwijs bij het (voortgezet) speciaal onderwijs

Doelgroepenmodel (indeling)	**Doelgroeponderwijsvorm in RIO (te gebruiken bij so/vso)**	**Soort onderwijs in ROD (toegestane waarden)**
Ondersteuning bij communicatie	Ondersteuning bij visuele beperkingen	VISUEEL_GEHANDICAPT
	Ondersteuning bij visueel meervoudig beperkt	VISUEEL_GEHANDICAPT_EN_ZEER_MOEILIJK_LEREND
	Ondersteuning bij doofheid	DOOF
	Ondersteuning bij doof meervoudig beperkt	DOOF_EN_ZEER_MOEILIJK_LEREND
	Ondersteuning bij slechthorendheid	SLECHT_HOREND
	Ondersteuning bij slechthorend meervoudig beperkt	SLECHT_HOREND_EN_ZEER_MOEILIJK_LEREND
	Ondersteuning bij taalontwikkelingsstoornissen	ERNSTIGE_SPRAAK_MOEILIJKHEDEN
	Ondersteuning bij doofblindheid	DOOF_EN_VISUEEL_GEHANDICAPT
Ondersteuning bij medische situatie	Ondersteuning bij epilepsie	
	Ondersteuning bij een langdurige ziekte	

Ondersteuning bij fysieke situatie	Ondersteuning bij lichamelijke beperkingen	
Ondersteuning bij leren en ontwikkelen	Ondersteuning bij cognitieve beperkingen	
	Ondersteuning bij meervoudige beperkingen	
Ondersteuning bij sociaal-emotioneel ontwikkelen	Ondersteuning bij gedragsontwikkeling	
	Ondersteuning bij sociaal-psychologische ontwikkeling	
	Ondersteuning bij autismespectrumstoornissen	

Toelichting:

- In het kader van **RIO** hebben de so/vso-onderwijsinstellingen unaniem aangegeven dat zij doelgroeponderwijsvormen in feite zien als **expertises**. Met die expertises profileren zij hun ondersteuningsaanbod. Meerdere doelgroeponderwijsvormen moeten derhalve gekozen kunnen worden, de ondersteuning die men kan bieden is vaak een combinatie van verschillende expertises. Die 1..n mogelijkheid van het vastleggen van doelgroeponderwijsvormen in RIO wordt derhalve ook ondersteund. In **RIO** moet er dus minimaal 1 doelgroeponderwijsvorm gekozen worden voor so/vso, maar het mogen er ook meer zijn.
- In ROD hanteert men nog de oude aanduiding uit de wet, Onderwijssoort of Soort Onderwijs. Er mag in **ROD** altijd maar maximaal 1 *soort onderwijs* gekozen worden bij een inschrijving.
- De nadere specificatie van doelgroeponderwijsvormen is niet gebaseerd op een bestaande lijst maar is de uitkomst van een uitgebreide consultatie van partijen binnen deze onderwijssector. Gekozen is voor zo min mogelijk stigmatiserende terminologie, zoals de neutrale term beperking in plaats van handicap of ontwikkeling in plaats van probleem. De meer **gedetailleerde onderverdeling** van doelgroeponderwijsvormen bij **cluster 1 en 2** voor ROD heeft te maken met consequenties voor deze onderverdeling qua subsidie die vanuit de gemeente wordt verstrekt. Daarom is in RIO en ROD gekozen om deze onderverdeling te gebruiken ook al omdat de corresponderende erkenningscodes daar 1-op-1 aan gerelateerd kunnen worden. Ook voor de Inspectie is deze onderverdeling gewenst o.a. voor het opbrengstenoverzicht.
- Vanaf 2014 mogen vanwege wet- en regelgeving een aantal onderwijssoorten (corresponderend met de voormalige cluster 3 en 4 indeling) niet meer ingewonnen worden in **ROD.**
- Voor *Ondersteuning bij epilepsie* geldt dat dit wordt afgeleid van de licentie (Epilepsieschool) en niet wordt ingewonnen als onderdeel van de inschrijving van een individuele leerling.
- Onderwijs aan leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis (**TOS**) is de aanduiding die al sedert jaren gangbaar is in het praktijk. TOS is een aanduiding voor meerdere types taalontwikkelingsstoornissen. In de corresponderende erkenning wordt echter dit nog aangeduid met ESM (Ernstige Spraakmoeilijkheden), een term die al sinds de jaren 80 van de vorige eeuw niet meer wordt gehanteerd. Zowel in RIO als in ROD is gekozen in de interface voor de in het maatschappelijk verkeer meer duidelijke en herkenbare aanduiding. De aanduiding in de erkenning zelf blijft voorlopig hetzelfde.
- De lijst van expertises wordt gebruikt voor **Aangeboden begeleiding** die door **Onderwijsbegeleidingsaanbieders** ("ambulante teams in so/vso") worden aangeboden en verzorgd.

8.2. Pedagogische Didactische Onderwijsconcepten

Te gebruiken bij Opleidingseenheid	Opleidingskenmerk: Pedagogische Didactische Onderwijsconcepten
• Basisonderwijs • Speciaal onderwijs • Voortgezet speciaal onderwijs	• Dalton • Montessori • Jenaplan • IPC • Vrije school • Agora • Freinet • Hoogbegaafdheidsonderwijs

Onderbouwing/Discussiepunten:

- Vastlegging in RIO is niet verplicht, maar als het aan de orde is, wel vanuit het oogpunt van datakwaliteit sterk aanbevolen omdat deze gegevens voor onderzoeks-, publicatie-, beleids- en toezichtsdoeleinden wel weer relevant zijn.
- Vanuit de consultatie in het so/vso werd oorspronkelijk door de betrokken instellingen aangegeven dat in deze onderwijsdomeinen onderwijsconcepten waarschijnlijk niet voorkomen. Inmiddels blijken er wel degelijk, overigens een zeer beperkt aantal, onderwijsaanbieders te zijn die hun onderwijs via een onderwijsconcept vormgeven en die ook vastleggen in RIO.
- Onderwijsconcepten worden niet door OCW erkend maar kennen wel meestal een andere erkennende cq accrediterende instantie.
- Voor ROD is door OCW in het besluit en de regeling vastgelegd dat de volgende concepten niet mogen worden ingewonnen bij de inschrijving:
    - vrije school - vanwege de vermeende overlap met de denominatie die al op een andere wijze wordt geregistreerd (nl. aan de instellingserkenning).
    - IPC - vanwege het vermeende commerciële karakter van de overkoepelende organisatie
    - Hoogbegaafdheidsonderwijs - vanwege de mogelijke inbreuk op de privacy van de leerlingen die dit onderwijs volgen

  Voor de drie concepten is nadere afstemming tussen Inspectie, onderwijsveld en OCW gaande om ze op termijn wellicht wel te mogen inwinnen.

8.3. Doorlopende leerlijnen

Opleidingseenheid	Opleidingskenmerk: Doorlopende leerlijnen
• basisonderwijs	• Tienerschool (experiment / beschikking) • Schakelklas po-vo
• Voortgezet speciaal onderwijs	• Doorlopende leerroute vmbo-mbo (licentie) • Geïntegreerde leerroute vmbo-mbo (licentie)

Toelichting:

- De toevoeging **beschikking** dan wel **licentie** geeft aan dat als leerlingen onderwijs volgen waarop het kenmerk van toepassing is, dat dit dan als verplicht gegeven in ROD moeten worden geregistreerd. Er moet dan ook een corresponderende aangeboden opleiding zijn in RIO-vo dan wel RIO-mbo waar dit kenmerk in is opgenomen.
- Bij de kenmerken **doorlopende leerroute vmbo-mbo**, **geïntegreerde leerroute vmbo-mbo** en **Tienerschool** geldt dat er een **samenwerkende onderwijsaanbieder** bij de aangeboden opleiding in RIO wordt geregistreerd.
- De **twee leerroutes vmbo-mbo** zijn exclusief voor de overgang van het vso-vmbo naar het mbo en volgen in RIO en ROD dezelfde regels qua registratie als die bestaan voor deze leerroutes in het reguliere vo.
- Binnen de leerroutes vmbo-mbo is er sprake van een **Fase**. **Fase** geeft bij de *doorlopende leerroute vmbo-mbo* en bij de *geïntegreerde leerroute vmbo-mbo* aan of de vso-onderwijsaanbieder verantwoordelijk is voor de leerling dan wel de mbo-onderwijsaanbieder. Fase is een verplicht gegeven in ROD bij deze twee doorlopende leerlijnen. Bij Tienerscholen ("10-14 onderwijs") kennen we in principe ook fases, maar het

is nog niet beslist of die ook verplicht worden gesteld als inschrijvingsgegeven. Voor de andere doorlopende leerlijnen kennen we geen fases. In RIO wordt fase niet geregistreerd (is daar geen issue).

- **Schakelklas po-vo** is conform het besluit en de regeling niet toegestaan als waarde bij de inschrijving in ROD.
- **Tienerschool** is voorlopig conform het besluit en de regeling niet toegestaan als waarde bij de inschrijving in ROD. Hierover loopt nog afstemming tussen de verantwoordelijke beleidsafdeling en de juristen binnen OCW.
- In het **speciaal onderwijs** zijn geen van de genoemde doorlopende leerlijnen uit het basisonderwijs mogelijk.

8.4. Bijzondere inrichting BO

Te gebruiken bij Opleidingseenheid	**Opleidingskenmerk: Bijzondere Inrichting BO**
• basisonderwijs	• Tweetalig Primair Onderwijs (TPO) • DAMU (OCW-Experiment) • Cultuurprofiel po • UNESCO

Toelichting:

- Bijzondere Inrichting gaat om onderwijsvormen die niet in de andere categorieën inhoudelijk zijn onder te brengen. Het gaat om onderwijsvormen die een verrijking cq aanvulling op het curriculum vormen.
- De toevoeging **OCW-Experiment** geeft aan dat deze vorm van onderwijs door OCW als pilot/experiment is aangemerkt en dat deelnemende scholen een beschikking hiervoor moeten hebben om aan dit experiment mee te doen. Als leerlingen onderwijs volgen waarop het kenmerk van toepassing is, dat is dit een verplicht gegeven om in ROD te registreren.
- Tweetalig Primair Onderwijs (TPO) was met ingang van 1-8-2021 een OCW-experiment maar is vanwege de positieve effecten van deze vorm van onderwijs met ingang van schooljaar 2025-2026 een gangbaar opleidingskenmerk geworden dat mede door OCW ondersteund wordt. Het opleidingskenmerk wordt niet ingewonnen in ROD op leerlingniveau. De reden die door OCW is aangegeven is dat dit kenmerk voor een hele school (onderwijsaanbieder) geldt en dus elke leerling die bij die school is ingeschreven deze vorm van onderwijs volgt. OCW verwacht op basis van de registratie in RIO van dit opleidingskenmerk in de aangeboden opleidingen van de onderwijsaanbieder en de resultaten die in ROD worden vastgelegd bij de leerlingen van die onderwijsaanbieder voor beleidsdoeleinden de effecten te kunnen beoordelen.